

Կուրալցին ինքն բոլորովին վանքին է» (Դիւան, էջ 532)։ Յարութիւն եպոս. շինած է Ս. Կարապետի վանքին հարաւային պարիսպը, ինչպէս յայտնի է 1838 ի յիշատակարանով որ զետեղուած է նոյն պարսպի ճակատին վրայ. ան երկու անգամ վարած է Եղեւիոյ առաջնորդութիւնը (1840—41 և 1842—47). 1845ին շինած է Եղեւիոյ մայր եկեղեցին. այդ պատճառով իր անունը կը յիշատակուէր Ս. պատարագի Գոհոտրիւն և շառաքանոտրիւն քարոզին մէջ։ Իր ասողական վիճակը դարմանելու համար Եղեւիոյէն եկած է Հայէպ, ուր 1848ին վախճանած և թաղուած է Ս. Քառասնից եկեղեցւոյն գաւիթը (ՄՁ. Թ. 1603). իր տապանագիրը կը դնենք հոս.

«Ի Թվին 1848ին

Հանգչի յայս տապան

Փրկչի պաշտօնեայն

Յարութիւն եպիսկոպոս

Առաջնորդ Եղեւիոյ»։

Յարութիւն եպոս. Նարեկը ծայրէ ի ծայր տաղաչափութեան վերածած է (Դատագանգիրք էջ 105), որուն ձեռագիր օրինակը կը գտնուի Ս. Յակոբի վանքին մատենադարանին մէջ (ՄՁ. Թ. 321)։ Յարութիւն եպոս. ի անունով ձեռագիրներուն մէջ կը յիշատակուի գրուածք մը Ներքող Որդոցն Որոսման Ս. Առաջերոցն Յակոբայ և Յովհաննու (Տպ. Կ. Պոլիս 1823), ունի նաև Սաղմուսի եւ Երգ երգոցի Մեկնութիւնները, բայց կիսկատար են, գրած է նաև Ներքող մը Յովհաննու Կարսպէսի և Մկրտչի, ինչպէս կը յիշէ իր Նարեկի տաղաչափութեան յառաջաքանին մէջ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՊՍ. ԹԷՔԻՐՏԱՂՅԻ.—Մբ. Նւ. Տիրգրանակերտի 1774ին. Նւ. Թիֆլիզի 1791ին. Նւ. Չմիւռնիոյ 1793ին (Դիւան Գ. էջ 532). 1793ին կը վախճանի Չմիւռնիոյ մէջ, նոյն թուականով անոր յիշատակին խաչքար մը զետեղուած է Ս. Փրկչի վանքին պատին վրայ հետեւեալ արձանագրութեամբ. «Կանգնեցաւ սբ. խաչս բարեխօս առ Աստուած. վասն փրկութեան հոգւոյ Սրբոյ Աթոռոյս բնիկ միարան Թէքիրտաղցի Յարութիւն եպոս.ին, որ ի գործ նուիրակութեան գնաց ի Չմիւռնի և անդ հանգեաւ ի Քս. ՌՄԽԲ (= 1793), Սեպտ. Լին»։ Յարութիւն եպոս. յիշատակ թողած է մարգարտեայ թագ մը։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՊՍ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ, ՊՈՒՍԵՑԻ.—Մբ. Ծ. 1670